THE YORUBA NEWS

FOR GOD, THE KING & THE PEOPLE.

VOL. XIII Nos. 14 & 15. New Series. IBADAN, TUESDAY. 20th – 27th, SEPTEMBER. 1938. Price One Penny

Dokita A-s'-oku D' Aye.

OIBO TI O NGBIYANJU ATI MA-TUN EMI ṢE.

Ọrọ yi mā pa bambari o; a ko gbọ iru eyi ri. A gbọ pe oibo oniṣegun kan ti orukọ rẹ njẹ Alexis Carrol ti o jẹ enia ti o mọ ohun ijinlẹ pupọ li o nṣe igbiyanju ati mā ṣe ipārọ tabi isun siwaju ọjọ igbe-aiye enia tabi ti ẹranko nipa titun ọkan wọn ṣe. Eyi ẽṅ mọ! A ni oibo nā ni igba-gbọ pe ni akoko ti o mbọ, a o le mā sun ọjọ enia siwaju si i ni ilopo bi o ti wa matayi ati pe, boya jù bẹ lọ. Eyi ti o tun jẹ iyanu ni pe, oibo oniṣegun Alexis Carrol nā pẹlu iranwọ ikeji rẹ. Ọgagun Colonial Lindbergh ti ṣe ohun iyanu nla kan nipa ṣiṣe oro ọkan ti o le mu ẹmi ni agbara lati mā ṣiṣe. Nwọn yọ inkan kan ti o parapọ mọ ọkān lati inu ẹranko wa, nwọn ñ pamọ si ibi ẹlẹgẹ, inkan nā si ni okunra lati ṣiṣẹ gẹgẹ bi ọkān lẹhin igbati o pẹ ti ẹranko tabi enia nā ba ti ku.

Titi o ñ di isisiyi, oibo oniṣegun nā nṣe igbiyanju okunfa ẹmi, nipa pe ti o ba yọ ọ ti o si ṣe itọju ẹmi enia ti o ba ku pamọ fun inkan bi dun meji yio tun le ñ si ipo ẹmi elomiran ti o ba tun ku, ti yio si tun ji i pẹlu okun ati agbara gẹgẹ bi ẹni ti ko ku.

Bi apejuwe, bi aja kan ba ku ni akoko ti o di ọdun kerin ti iya rẹ ti bi i, laipẹ ti o ku ki o tun bẹrẹ si mi ki o si ni okunra bi pe ko ku. Tabi pe lẹhin ọdun meji ti o ti ku ki nwọn ñ ẹmi rẹ nā si inu rẹ padà, yio tun ji pada si aiye. Ṣugbọn larin ọdun meji ti a wi yi, Dokita nā yio sa gbogbo awọn ẹya ara oluwarẹ tabi ti ọran, ko nā ni aagbe, yio si ñ nwọn pamọ dādā titi di ọdun meji ki o to tun wa ñ ọkan ti o ti yọ pamọ si ipo rẹ pada nipa eyiti yio ñ pada di alāyè bi o ti wa ri

Ṣugbọn Oniṣegun Carrol nā gbagbọ gidi-gidi pe igbiyanju oun nā yio jẹ anfani nla fun awọn enia ni ọjọ kan. Eti melo li o ni? Meji ni mo ni. Njẹ o gbọ iru eyi ri, O ti! Eyi mā pabambari o, eyi mā ka-ṣetā o! O ma ya ni lenu jojo!

"Kọkọrọ Ile Aiye."

Lati Ọwọ J. Kofo Adeyinka

IBẸRẸSI GBIGBE AGBO ILE NLA AIYE FUNRA ẸNI.

ORI VI.

Ẹjọwọ ṣọrin ti o nka iwe wa yi, mo fe ki o kiyesi ne apakan aṣaro wa yi ti o jade ninu iwe "Yoruba News" yi ti ọjọ kẹtala oṣu September yi kiṣe "Ori Kẹfa" apakan ti o ku ninu Ori Karun ni i. Nitorina, eyi ni ibẹrẹ Ori Kẹfa aṣaro wa.

Ẹ o ranti pe ni ipari Ori Karun nā aṣaro ti a ñ pari ọrọ wa nā ni pe ẹkọ ode oni fun awọn ọmọ wa ki ko ba mu ti oke rire, ati ohun ọgbin lọwọ, ẹkọ ṣa-kala ni yio lọ lẹhin o l a. Dajudaju, bẹ nā si ni pelu. Ninu ori kẹfa yi wayi o, a o ṣe akiyesi ibẹrẹsi gbigbe Agbo Ile Nla Aiye yi, funra ẹni. Gẹgẹbi a ti wi ṣaju, ati bi o ti jẹ wipe ika ko dogba, bẹnā ni agbara o m o enia ko dọgba, ni Agbo Ile Nla Aiye yi, ibaṣe nipa ti owo tabi awọn inkan mi gbogbo, eyi ni o si mu ki awọn ọmọde miran ti o ni ọpọlọ lori lati ko iwe, ti nwọn si tun ñ ọkan si i pelu lati tera mọ iwe kiko ki o le ni anfani ju ti opin iwe kefa (Standard vi) lọ, ẹlomiran ẹ w ọ, gẹgẹbi aun ati ipese Ẹleda, a de Ile-Ẹkọ giga bi *Grammar School*, *High School*, *College*, tabi gẹgẹbi ode oni, Yaba *Higher College*. Ẹlomiran ẹwẹ ti Ẹle-da ba si tun pese fun, ti o si fun ni ọmọ ti ọpọlọ rẹ ṣipaya fun Ẹkọ Iwe, ti oun pāpā si ni ifẹ lati kọ iwe, a ran ọmọ rẹ lọ si Ilu-oibo fun Ẹkọ giga, lai fa a gùn lọ titi, ibi-kibi ti o wu ki agbara enia le de nipa ipese Ẹlẹda lati ran ọmọ rẹ lọ kọ iwe, ati Aye ti o wu ki o le wa fun ọmọ kan lati kọ iwe, nipari gbogbo rẹ iṣẹ kan ni yio ñ ṣe Bi agbara si ti wu ki o kere to lati kọ ọmọ si iwe nipari rẹ iṣẹ kan ni yio ṣa ṣe. Bi enia si wa l'aiye ti ko mọ ẹkọ iwe yi rara, iṣẹ kan ni yio sa mā ṣe ki o to le gbe agbo ile nla aiye yi funra rẹ. Ṣugbọn ọkan ni iyatọ ti o wa nibẹ eyini ni pe iṣẹkiṣẹ ti o wu ki o jẹ iṣẹ ọwọ tabi ti ọgbọn ori ti enia le mā ṣe, ti eniti o mọ iwe kan tirẹ yio yatọ dandan. Ototọ yi farahan lati iṣẹ agbẹ lọ de iru iṣẹkiṣẹ ti o wu ti a nṣe ni agbo ile nla aiye yi.

Njẹ wayi o, ki a wa ṣe aṣaro le ori igbe aiye ọmọ enia funra rẹ lẹhin ti o ba ti kọ iwe de ibiti agbara awọn obi rẹ ba de tan. Akoko yi ẹwẹ, jẹ akoko kan pataki ni agbo ile nla aiye yi pelu. Nitoripe iwa ti o wu ti enia ba ñ bẹrẹ ninu iṣẹ akọkọ ṣe rẹ ni aiye, o ṣoro lopọlopọ ki o to le pa a da. Nitoripe bi ipo rẹ ninu iṣẹ na ti nga si, bẹni iwa ti o kọ ñ bẹrẹ ninu iṣẹ nā yio si mā dagba siwaju ati siwaju

Ẹ jọ ki a yẹ iru iwa ti a wi yi wo diẹ ki a ba le kọ ọgbọn ninu a ṣ a r o wa yi... papa awọn iran ti mbọ lẹhin ti o ni wa ni ile ẹkọ nisisiyi, ati awọn ti o ṣẹṣẹ dawọ le iṣẹ. Ko si ni buru ju bi ẹniti o ba ti nṣiṣẹ pe pelu ti o ba ka aṣaro wa yi ti o ba si ri ñ kọgbọn nibẹ ki o yẹ ọ wo. Ẹ jẹ ki a tun bẹrẹ iṣẹan si i. Kini iru iwa wọnyi? A o kọkọ ṣe aṣaro lori awọn iru iwa ti o dara ti o si ṣe kọ bi awoko fun ọmọ enia ti o ba bẹrẹsi iṣẹ lati mā da gbe funra rẹ ni agbo ile aiye yi.

Bi ẹlomiran ba ṣẹṣẹ bere iṣẹ, inkan kini-ni ti yio kọ ṣe ni pe ko mọ iye ti oun yio mā gba nibi iṣẹ rẹ yi ni oṣu, yio si wa ñ iṣiro le e ki o ba le mā ri diẹ ninu owo oṣū yi ñ pamọ ninu rẹ de akoko ti ko ba ni si, nitori "Aiye ki tọ lọ bi ōrórō" (owe). Ẹ jẹ ki a ñ apẹrẹ kan ti eyi.

Ki akọwe kan ṣẹṣẹ bẹrẹ iṣẹ, ki o si mọ pe poun mẹta (£3) ni o w o oṣu oun, ki o yanju poun kan abọ fun owo ounjẹ ati owo alejo, ṣile marun fun owo ile hi-haye, ṣile marun fun owo alagbafọ ti yio ma fọ aṣọ rẹ, ṣ i l e marun fun a ki mo ẹniti a le ri pe o tọ, o si yẹ ki a ṣe iranlowọ fun diẹdiẹ, ki o si pinnu pe ṣile mẹẹdogun yioku y i o mā wa ni ipamọ, o daju gbangba pe ni ọdun kan ti iṣẹ nā majila, poun mẹsan yio wa ni ipamọ. Bi o ba si jẹ wipe o tun nu ṣile marun mi-ran lati na fun rira aṣọ "Ṣabiotiino" ati bi awọtẹlẹ (Singlets) (Shirts) tabi tie kun inawo ti a wi loke yi, dandan ni pe ki o poun mẹfa ni ipamọ ni ipari ọdun.

Ẹnyin ọkawe wa, mo mọ dajudaju pe a o ri ẹniti yio sọ wipe iru isọkusọ wo ni eniti o nkọwe yi nsọ yi? iru eyi ti ṣe le ṣẹ so? nigbawo ni o ru pe olawa rẹ yio lo "life" ai ti ko ṣiro ti inkan mimu, bi "Beer" Emu, "Cigarettes" ati pe lẹkọkan ni ako-ko owore inkan bi "Gin" fun imu ara gbona? tabi o nro wipe inkan wọnyi ko to bẹ ni? tabi pe nitori pe ki a le mā ñ poun mẹsan tabi mẹfa ṣapamọ ni ọdọdun ki awa so ara ọni di nlakada kan ṣọ, ki a mā le jade bi "*Boys*" tabi eniti o nkọ iwe aṣaro yi nā ko tilẹ ranti pe ikọ nbẹ ni? Pe bi o tilẹ ñ lpọnju ati iru loire ti o so yi ñ owo nā pamọ ti iku pa olo-wa rẹ nkọ? Tabi ni ode oni ti iku di "Ọaini" yi kọ?

Njẹ wayi o, awọn ti o nṣiṣẹ ọwọ tabi iṣẹ kikọ nkọ? Awọn bi awọn ti o nṣiṣẹ gbẹnagbẹna, ọmọle, alagbẹdẹ, aranṣọ ati bẹbẹ lọ ati awọn oniṣẹ giga bi *Doctors Lawyers*, ati iru iṣẹ miran giga bẹ? Lu-kan ti a le sọ nipa ti awọn oniṣẹ bayi nā ni pe, enia ti o ba mọ pe bi oun ba ti ṣe si ni o yẹ ki oun jẹ mọ, bẹni o yẹ ki inawo oun si mọ, pelu oro pa, Bi mo ba na gbogbo inkan ti mo ri ni ori iṣẹ ara mi ti mo nṣe yi, ko ma tun si omiran mọ nibikan bẹni ko si ọdọ ẹniti ngo gba dahun "Sir" ni ipari oṣu tabi tẹwọ gba inkankan: yio sora pupọ pe nitu eyiti oun ba ṣe ki o ṣeku silẹ di ọjọ ti ko ni ri ṣe rara.

Ẹ jẹ ki a ṣe apẹrẹ meji tabi mẹta lori aṣaro yi. Ki enikan jẹ *Carpenter* ki o si gba iṣẹ ile kan ni ogun poun (£20) ti o ba si joko ki o si ṣe iṣiro rẹ kinni-kinni ki gbogbo inawo ti oun pāpā ati eyiti yio sun fun awọn olubaṣiṣẹ rẹ ki o ku si bi (£15) ki pọnun marun (£5) ti o kù jẹ apakan ere iṣẹ ti oun pāpā ati pe bi irin'ṣẹ kan yio ba bajẹ larin iṣẹ nā ti ki iṣẹ eyiti owo rẹ pọ rara tabi ire Bẹ i mo mbọ wa ṣe aṣaro lori iru oro bayi, ṣugbọn ọkan ni mo fẹ ki iru eniti oro bayi ki o mọ pe, ñ akan ti enia ko ba fẹ ṣe lati ọkan rẹ wa nikan ni ko le ṣẹṣe ko si si inkan ti enia kan ba ti ṣe ni Agbo Ile nla aiye yi ti ẹlomiran ko si le ṣe. Nitorina ẹ jẹ ki a mọ daju pe ni ṣiṣe bi a ti wi yi, nibẹ ni ayọ ati alafia wa nibẹ nā ni igbadun aiye wa pelu.

Ko i ti pari

News & Notes

According to the latest news brought by the "Arawa" on Thursday the 15th instant, the following students of Mr. J. Kofo Adeyinka's Class at Agbeni Street Ibadan, have been successful in Theory Stage 1 of the Pitman's Shorthand Elementary Examinations held on the 29th July, 1938:—

1. Josiah Ayọ Oyetunde.
2. Salimonu Onifade.
3. Busari Oladimeji Adewoyin.
4. Joseph Olaṣupọ Ijadunola

Congratulations have since been pouring to the successful Candidates and the Instructor.

THE YORUBA NEWS

Editor & Proprietor [illegible]

D. A. OBASA.

Office: [illegible] SQUARE OGUNPA ROAD, P. O. BOX 80, IBADAN.

Subscriptions payable in advance.

[illegible] 8d. Post Free.

Cheques and Postal Orders should be crossed and forwarded to the Editor.

Charges for Sympathy, In Memoriam Notices, Marriages, Births, Deaths, Change of Names at [illegible] 6d. per insertion.

Advertising rates &c., on application.

We invite Correspondence on topical matters of general interest.

All communications intended for publication should bear the names and addresses of writers, not necessarily for publication but as a mark of good faith.

The views expressed by contributors are not necessarily endorsed by the Editor.

TUESDAY 20th - 27th SEPT. 1938

EUROPEAN CRISIS.

AT THIS moment, the peace of the whole world, more particularly, Europe, is in great danger. Already there are three main political divisions controlling the affairs of Europe and — Asia. The democrats, the totalitarians and the neutrals (who are in the minority,) forming the central party.

While the democrats are for the peaceful and orderly development of humanity to the highest pitch of progress attainable through the will and approval of a free people, the totalitarians believe in brute force as the only medium of attaining its aims.

"*Il fascissimo fecit*" "The solution lies in force" is their cardinal article of faith and reliance on physical strength solely instead of arbitration in settling of disputes between friends and neighbours.

It was this reliance on force that brought about the last Great War of 1914—1918, the effect of which is still being felt throughout the world. But the war would not have taken place had the pacific advice of Great Britain been listened to. Then the consuming ambition of Germany would brook no interference, in what she then thought to be her own affairs; the wolf having seized the lamb would allow no one to interfere with its prey. But the British Lion did; the result to Germany was that running after a rabbit, the War Lords of Germany have lost a stag.

Yes, that "stag" has been the bone of contention since 1918. Germany wishes to regain all she had lost one way or the other. This she could not do by remaining in the League of Nations — hence she backed out of that august assembly in order to prepare to avenge her self-inflicted wrongs.

Germany refused to settle her just debts—War Indemnity — claiming poverty, but found enough money to re-arm herself on land, sea and air so completely as to defy the Allied governments and the whole world as it were; she did all these while the League was discussing disarmament and actually disarming. Germany was ready whilst the League governments were not prepared for, neither expected a war and whilst they were applying sanctions against the invader of Abyssinia, she sided with Italy against the League and actually threw down the gauntlet by coolly re-occupying the Rhine-land (the demilitarized zone).

This unexpected movement by Germany simply paralized the efforts at imposing sanctions by the League powers who were obliged to drop the surest weapon for defending weaker nations from oppression and for protecting the peace of the world.

To the consternation of the whole world, Germany seized Austria in three days without firing a shot. Then the democratic powers were rudely shaken from their dream after the mischief has been accomplished.

Now the fate of Czeckoslovakia and, with it, that of Europe and the whole world is trembling in the balance. Germany is standing up to champion the rights (rightly or wrongly) of her nationals — the Sudeten German minority — in Czeckoslovakia and demanding impossible terms.

Both Great Britain and France have been trying all they can to avert war and bloodshed by yielding to both Italy and Germany's preposterous demands again and again until they have reached the last ditch. It seems as if nothing but the dismemberment of Czechoslovakia will appease Germany and, in spite of the British Prime Minister's visits to Herr Hitler the German Dictator. Signor Mussolini the Italian Dictator supports Germany and they both have enlisted Japan on their side.

The civilised world is daily praying that war — though threatening may be averted, as it may prove a universal catastrophy. The Christians in this country have also been supplicating the Almighty God to grant Europe a peaceful settlement of this great trouble.

Press Notices.

The death of a European male from yellow fever has been reported from Degema in the Owerri Province. The onset of the disease took place on the first of September and death occurred on the fourth. An Extraordinary Gazette is being issued to-day declaring the Township of Degema an infected local area under section 3 of the Quarantine Ordinance.

It is notified for general information that His Excellency Sir Bernard Bourdillon, G.C.M.G., K.B.E., Governor and Commander-in-Chief, sails for Nigeria on the 28th of September and is expected to land at Lagos on the 13th of October.

Irohin Eko.

A gbọ irohin pe ni ọjọ kejila (Monday) oṣu yi ni ọkunrin kan ti njẹ Ifaṣure ku si inu oko Ọba ni Eko, ni irọlẹ ọjọ nã ni a gbọ pe o wọ ọkọ igi nlọ si Ikorodu, ṣugbọn ọkọ ti o wọ nã jẹ ọkọ ẹlẹgbẹ kan, Ọba si ti nja ẹnẹdẹ ki nwọn to kuro ni Eko. Laipẹ ti wọn si ni Eko ti ọjọ nbọ̀ra, Ọba gbija tobẹ ti ọkọ ti o wọ nã fi ri.

Awọn meji ni a gbọ pe nwọn wa ninu ọkọ nã, ẹniti o nwa ọkọ nã jẹ omùwẹ ṣugbọn Ifaṣure ko mọ ọ wẹ rara, nibẹ ni titan rẹ de si.

Nwọn ko ri ẹniti oun pẹlu rẹ jọ wọ ọkọ lọ si Ikorodu titi di isisiyi. Awọn enia ti Ifaṣure nbẹ gba ile pọ li o mọ nipa lilọ Ikorodu rẹ nã ati nipa ohun ti nwọn gbọ nipa iku rẹ nã.

Ni inkan bi agọ merin irọlẹ ọjọ kẹrinla oṣu yi kanna ni wọn ri oko rẹ gbe ni ibute Ẹbẹtẹdo, ni Eko. A gbọ pe ara oke ni i lẹ, o si oju àpá nla kan ni ẹhati ọtun, ati pe o to ẹni ọgbọn ọdun.

Awọn ọlọpa omi ni Eko ni a gbọ pe wọn ri oku rẹ nãgbọ, ti o kọju si oke pẹlu atẹlẹwọ mejeji.

Oluwa ki o gba wa lọwọ iku ojiji. Amin.

OMỌ JAGUDA L' EKO.

O ọ ku iọ̀ọ, Gbadamosi Aibuki! O ṣehun lai! Ni irọlẹ Friday ọjọ kẹrindilogun oṣu yi, nwọn ṣe ere pataki kan ni opopo Tokunbọ, awọn ọkunrin ati obinrin pọ nibi ere nã, ni abẹ atibaba nla kan ni

Ere iworan pọ tobẹ ti ọpọlọpọ awọn ti nworan fi anoga titi ki nwọn to le ri awon ti o ojo. Akoko igbati iran nã dun, ti arinrin nã ntun yungbo, ni a ngbọ "Papa-papa-pa," eyi ni eti gbigbo. Bi ọrọ tiri niyi. Ọgbẹni Gbadamosi Aibuki ti iṣe ara Ẹlẹ ti duro pẹ si ibi iran nã ti o nwo iran pẹlu; ẹṣẹ ẽ, jaguda kan ti rọra ba mọ ọ lẹgbẹ tikẹlikẹ ti o nfẹ pa a lara.

Bi o ti nfẹ ti ywọ sinu apo Aibuki, o ya fun-ra, o si mu u lọwọ mọ inu apo rẹ; kiakia, o ti lọ ọ lọwọ ọtun, o si bẹrẹ si i gba yowo-yowo nã leti Jitamu ba a. ṣe li o npa nã laraka ti o si naare lọ, nigbati Gbadamosi ju u silẹ; ko si

ti o ti ri ni nitori pe Aiboki gba jagoda na leti, o le u pupọ tobẹ ti awọn enia ti o duro fi ẹkọ "Ha!"

Ọlọpa ko si nitosi lati mu u, tani yio gbeja a jagu la? sũ bi ọpọlọpọ enia ti o nworan nibẹ ti nkan sãra si Gbadamọsi Aiboki pe: "O ṣeun! O kare!" lẹhin igba ti o ti fi alakọri na silẹ. Orukọ yọwọ-yọwọ nã nje Sun-mola Ọmọle.

Owo Ori Sisan L' Eko.

EYI MÀ ROṢUN JỌJỌ.

Ọpọlọpọ enia ti o nsan owo ori ni Eko ni inu wọn dun nipa Iwe ti Ijọba pãṣẹ lati lẹ mọ igboro kakiri nipa owo ori sisan ni Eko.

Ijọba gba pe ki gbogbo enia ti o nsan Owo-Ori ni ọdọdun, mã san a diẹdiẹ ni oṣọṣu.

Eyi ni pe ti ẹnikọkan ba nsan ṣile mẹfa mẹfa ni ọdọdun, ki wọn mã san a ni Sisi-sisi ni oṣu kọkan, nipa bẹ, wọn o nipa lati san Ṣile Mẹfa nã tan ni oṣu mejila ti iṣe ọdun kan.

Ijọba si tun pa a laṣẹ pẹlu ninu awọn iwe ti wọn lẹ mọ ode kakiri ni Eko pe ki olukuluku awọn okunrin ti nsan owo-ori nã mã lọ gba Iwe Otitẹ ni Ile-iṣẹ ti wọn gbe nsan Owo-Ori ni Eko.

Awọn iwe nã ni ãfo mejila ninu, eyi ti wọn o mã lẹ Otitẹ mọ ni oṣu kọkan lẹhin igbati wọn bi ti san Sisi ti oṣu nã.

A ri i ka ninu Iwe ti Ijọba pa laṣẹ pe ki wọn lẹ kakiri gẹgẹ bi akiyesi pe, oṣu kesan ọdun yi *(September)* ni wọn o bẹrẹ si san Sisi-sisi nã ni oṣọṣu.

Eyi jẹ iranlọwọ ati irọrun pupọ fun awọn ti nsan Owo-Ori ni Eko. Ohun ti o jẹ ki Ijọba da ohun bẹ silẹ ni Eko, ni pe, wọn ṣe akiyesi wọn si ri gẹgẹ bi o ti nira fun ọpọlọpọ enia to ni Ilu Eko ki wọn to le mã san Owo-Ori wọn. Bẹni o han si ọpọlọpọ wa pe, ọran iyàn ni ti Owo-ori sisan. Ki o ba le jẹ irọrun fun awọn ti o nsan Owo-ori na ni bi Eko, ti ounjẹ ati ile gbigbe wọn bi oju li o jẹ ki Ijọba da ọna irọrun lati mã san Owo-ori nã silẹ.

Kotu Oke-Arẹ.

14/9/38.

Sanusi Ogunsina mu ẹjọ gbesa ti o ti wa Ọgbẹni Akintunde wa si iwaju Osi Olubadan. o ro ẹjọ pe o to ọdun kan-abọ ti Akintunde ti jẹ oun ni owo na. Osi Olubadan bi i lere pe ẽlo ni oye owo ti o jẹ? O dahun pe pọnun marũn ni i.

Atele Ajele, Ọgbẹni Cox ba ẹjọ ni Kotu. Nigbati wọn fi siwaju re fun didasi o fesi pe awọn ti da ẹjọ nã lẹkan ri pe ki Akintunde lọ san owo Ogunsina fun u, lai ti san a fun lati igbana. oun ṣe idajọ pe ki Akintunde lọ san owo nã fun S. Ogunsina lati isiyi di oṣu kan si i.

Oguntunde agbalagba onile-ọna fi ara rẹ ṣe ṣẹin pupọ ni Kotu. O wọ agbada nla ati ṣokoto elẹnu nla. Lẹhin igbati o pe ti o ti joko si inu Kotu, o dide fẹ-a lekanna. o ni oun nlọ na ese diẹ lode, ko bọ si ode bẹni ko joko sinu Kotu. Nigbati o pẹ diẹ ti Atele Ajele ti de, ariwo pọ tobẹ ti awọn Akọda fi kiyesi i pe ọkankan oju ona ni awọn ti npariwo nã. Akọda kan kigbe pe: "Ọdã!" akọda miran si lọ si ọkankan ibi ti awọn ti npariwo nã.

Nigbati o de ibẹ: Oguntunde nã ni eni ti o ba nibiti ogbe oju apa agbada re soke. laĩ ti o nsọrọ ti o nna owọ. Akọda nã, ko jafara lati ti i gbọngbọn o yi oju pada lati ba akọda ṣe agidi, ṣugbọn akọda ko dawọ duro titi ti o fi ti i gbẹ̃ pẹlu ipa jade si ode gbangba larin ọpọ enia ti o ṣaro Hausa itiju nla.

Ti o ba lọ si Kotu ṣe Ijẹlẹ maṣe pariwo ki ọlọpa tabi akọda ma bã tari re gbọngbọn larin ọpọ enia pẹlu itiju nla.

Kotu Bẹre

20/9/38.

ALE KỌ MI O MU 'UN MI KỌ MI

Arẹsalasa Balogun ko wa si Kotu loni, nitorina Ayingun Olubadan ati Mọgaji Olugbode ni awọn joko gẹgẹ bi olugbọ ati Adajọ.

Modupẹ ti o fẹ kọ ọkọ rẹ Latunji silẹ ni o kọkọ mu ẹjọ wa si iwaju Ayingun ati Mọgaji, wọn jẹ ki o bura ki o to bẹrẹ si ro ẹjọ rẹ.

O ni o to ọdun mẹji ti Latunji ti fẹ oun aya. O ni ko fun oun ni owo ọrẹ kankan. O ni o ko obi pọnun marun le oun lori, o ra iro aṣọ kan fun oun. o fun oun ni ṣile mẹwa o si fun iya oun ni ṣile mẹdogun.

Ayingun bi i lere pe, nje o ti de ile Latunji nã? O dahun pe oun ko ti ida 'le rẹ. O tun bi i pe: Nje ko ṣe inkan 'e ọ lori jabe lọ? Modupẹ dahun pe o ti. Ayingun tun bi i lere pe, nje o ni ẹleri? O dahun pe iya oun ni ẹleri oun. Iya rẹ si jẹri lori ibura pe Latunji ko ṣe inkan ja gẹgẹ bi ọmọ oun ti ro ẹjọ.

Latunji ọkọ rẹ ro ẹjọ tirẹ pe, Modupẹ koi ti i de ile oun, o to ọdun meji ti oun ti fẹ ẹ aya, oun ko obi pọnun kan oun san pọnun mẹfa abọ le e lori, oun fun iya rẹ ni ṣile medogun, oun si tun fun baba rẹ ni ṣile mẹwa lọtọ. O ni oun ra iro aṣọ kan fun Modupẹ nã. oun si tun fun u ni pọun kan owo ọrẹ.

Ayingun bi i pe: owo ti o na le e lori, ko ju bẹ lọ? O dahun pe ko jubẹ lọ. O tun bi i pe elo ni o fi ra iro aṣọ kan ti o fi fun u? O dahun pe, ṣile mẹsan ni. Ayingun tun bi i lere bi o ba ni ẹleri? O dahun pe Lawani ni ẹleri oun.

Lawani si jẹri lori ibura pe lõtọ ni Latunji ko obi pọnun mẹfa-abọ, iṣaju oun ni gbogbo rẹ ṣe. ni igba ti o ra iro aṣọ kan ni ṣile mẹwa fun Modupẹ ti o si fun baba ati iya rẹ ni ṣile medogbọn.

Ayingun Olubadan ati Mọgaji Olugbode ṣe idajọ pe ki Modupẹ lọ san pọnun mẹsan fun Latunji.

12/9/38.

Muniratu mu ẹjọ wa si iwaju Ayingun ati Mọgaji Olugbode nipa ọkọ rẹ Laṣupọ ti o nfẹ kọ silẹ.

O ro ẹjọ lori ibura pe. Laṣupọ ti fẹ oun aya to ọdun meji, ko fun oun ni owo ọrẹ ko si ra inkan kan fun oun, ani pọnun marun owo obi ti o san le oun lori.

Ayingun bi i lere pe, nje o ni ẹleri? O dahun pe iya oun ti ọkọ rẹ nje Abọni ẹleri oun. Abẹo si ro ẹjọ lori ibura pe ani obi pọnun marun ti o ko le ọmọ oun lori, a tun fi ṣile mẹwa ti o fun oun nigbati ọmọ nan obirin kan ṣaisi. O ni ko ṣe inkan kan ju bẹ lọ. Ayingun bi Laṣupọ lere bi o ba ni inkan ibi iya ọmọ nã? O dahun pe oun ni ba a fa si gbogbo ẹjọ ti o ro iro ni, kiṣe lõtọ ṣugbọn oun afẹ ro ẹjọ ti oun si e-tigbọ wan. Laṣupọ nã ro ẹjọ lori ibura pe lõtọ o di ọdun keta ti oun ti fẹ ẹ aya. Ko si ti de ile oun titi di isiyi.

O ni oun ko obi pọnun marun-abọ le e lori oun fun u ni pọnun kan owo ọrẹ, oun fun iya rẹ ni ṣile medogun nigbati o npọkọ ọmọ rẹ agba obirin, oun fun Muniratu ni ṣile merun ni emeta ni akoko Awẹ ati ṣile marun marun bakanna ni emeta ni akoko Ileya ati ni akoko kan o bere ṣile mẹwa oun si fun u. O ni owo ti oun nã fun u ko ju bẹlọ.

Ayingun bi i lere pe ṣe o ni ẹleri? O dahun pe Adesina ni ẹleri oun. Nwọn pe Adesina o si ro ẹjọ lori ibura gẹgẹ bi Laṣupọ ti ro ẹjọ inawo ti o ṣe.

Ayingun ati Mọgaji Olugbode ṣe ẹnu pọ da ẹjọ na pe ki Muniratu lọ san pọnun mẹwa pada fun Laṣupọ.

Igbimọ L' Oke Mapo.

19/9/38.

Ọpọlọpọ awọn Ẹgbẹ Alejo Ibadan wa siwaju Olubadan ati Igbimọ ni Mapo lãrọ yi ṣaṣebi Ajẹlẹ Ibadan Major Sumner ti ṣo fun wọn tele: gbogbo awọn Ijoye ni nwọn paṣẹ sibẹ.

Asiwaju Ẹgbẹ nã la gbogbo iṣoro ti wọn ni nipa ile nini ati tita ni ilu Ibadan fun Igbimọ, pe, lẹhin ti awọn ba ti san ọpọlọpọ owo lati gba ilẹ ti awọn si ti nọ owo pupọ lati kọle si i, awọn ko ni ominira lati ṣe ohunkohun ti awọn ba nfẹ.

Ajẹlẹ Ibadan nã tun fiban Igbimọ pe ka dara ki idilọwọ wa fun awọn alejo Ibadan nipa ọrọ yi. Ọgbẹni D. T. Akinbiyi sọrọ ti o dunmọ awọn Ẹgbẹ nã lati.

Lẹhin eyi ni Olubadan dahun pe, ki wọn fun Igbimọ ni akoko ati ro ọrọ nã dada, o si ṣe ileri ati fesi ni ọjọ diẹ si i.

Change of Name.

This is to notify my friends, acquaintances and the general public that I,

SALAU DEEN MUSTAPHA

of Card Index Tax Office, Mapo, and Popo-Yemoja, Ibadan, desire to be known and addressed as

SALAU DEAN MUSTAPHA BUSARI.

as from the 30th instant.

Ibadan, Sept. 23, 1938.

Igbimọ Ibadan.

AWỌN ALAṢỌ IBADAN L'OKE MAPO 19/8/38.

Awọn Obirin ti o nta aṣọ ni ile yi, ko ohun ti ... ọkan wa, nipa Igba ti awọn de nibẹ, ... awọn Kora [illegible] ... ti awọn lọ si Olubadan ati awọn Ijoye ... fun ni Oke Mapo [illegible] ... Igbimọ Egbe-ale ... ni Iyalode ... Olubadan ati Igbimọ ni Ile Ogun Oke Mapo.

Akoko ti lọ ... ki awọn ... Olubadan ... ti ... tobẹ

Ọrọ ... je pataki ti awọn ... niwaju Olubadan ati awọn Ijoye loni, ... ati ... awọn ... Igbimọ ...

Ogbeni Salu Iyaniwura ... pẹlu ... niwaju Olubadan ati awọn Ijoye, lati ... ọkan ti o ... ki awọn ... si ... wọn nipa ọrọ ... Igbimọ ... O ni awọn ti pọpọ ṣe adehun ati ... awọn ti ... lati ... lati ... adehun ... awọn ... awọn ... ti awọn ... ki wọn ...

Ogbeni Salu Iyaniwura ni ... ki awọn ... awọn alaṣọ ... Ko tọ awọn ... nitoripe ọrọ ... adehun, ko ... ti ni lati lọ gba ... da awọn ... Agbimọ lati ṣe ... awọn.

O ni awọn ... ki awọn ... ki wọn ... ti awọn ...

Papa ... ki awọn ... ki awọn ... ti awọn ... ati ... ti awọn ... ti awọn ...

Oba Olubadan de ni ọrọ nã pe ... ki awọn ... pẹlu adehun ... ni awọn ... nã ...

Olubadan pẹpẹ ... ọrọ nã pe ... ko ọrọ Ogbeni Salu Iyaniwura ati awọn ... ti wọn ... ọrọ nã ... nitoripe ... ki awọn jọ ṣe adehun ... ki ... ki awọn ... ṣe.

Ogbeni Salu Iyaniwura, Ogbeni Bolu Akano, ọmọ Olubadan ati awọn ẹgbẹ wọn, ... niwaju Olubadan ati awọn Ijoye pe ki awọn ... pe ... wọn ki o gun.

IPARI ỌRỌ AWO LARIN OLUBADAN, AWỌN IJOYE ATI OLUWO

Ko pẹ ti Olubadan de si Ile Igbimọ ni Oke Mapo ni owurọ ... ti o ti dide lori ijoko, pẹlu awọn Ijoye, ti wọn jade ... gbangba lati ... wọn lọ si Agodi.

Ni iwọn iṣeju die ... ti wọn fi jade lati ... ṣe ni gbogbo Mapo ... Ọmọ ... awọn agbagba ... lati tẹle Olubadan ati awọn Ijoye lọ si Agodi.

Bi a ti gbọ ọrọ na si ni pe Oluwo ti fi ... si ... die ... pe oun ko ... ni ile Ibadan ... Pe oun ... ni ilu ... Ibadan. Eyi ni ... awọn Ijoba ... ati pe lati ... Oluwo ati Olubadan ... ti o ti ... O si ... Ibadan lori fun ipari ọrọ ... iteriba fun Olubadan niwaju Ajẹlẹ Ibadan ati Ajẹlẹ agba ni Agodi.

... ti Olubadan ati awọn Ijoye ... Mapo ... si Agodi, awọn pade Ajẹlẹ Ibadan ati Ajẹlẹ agba ... ni ... ni Ile Igbimọ. ... lẹhin ti wọn ... Ajẹlẹ Ibadan ati Ajẹlẹ Agba ... wọn ... ni Agodi.

Lẹhin ... Olubadan ati awọn Ijoye ... awọn ... wa mura ati lọ si Agodi. Inu awọn ... gẹgẹ bi ... awọn Akoda ati die ninu awọn ọlọpa, lọ duro ... ọna ati lọ si Agodi lati ... awọn ... ko ... Olubadan ati awọn Ijoye lẹhin ... wọn ... lọ si Agodi. Eyi ... pe boya ti awọn agbagba ... lọ, awọn ... ni ... Ugẹ bi ọrọ na ... gbogbo ... pe, bi Oluwo ... ni ... Ibadan.

AWỌN OBIRIN T'O NTA AṢO KỌ IWE ẸBẸ WA SI SIWAJU OLUBADAN.

Ko pẹ ti Ajẹlẹ Ibadan lọ ti ... awọn obirin ti o nta aṣọ wọ inu gbọngan Mapo ti ariwo ati wiliwili wọn dabi igbati Ọja'la ba kun tan ni aṣalẹ.

Obirin ti awọn wa fun ni pe awọn kọ iwe ẹbẹ, wọn si mu wa siwaju Olubadan ati Igbimọ nipa bi awọn Korã ti mba owo aṣọ ti awọn nṣe jẹ. Akọwe Olubadan ka ọrọ inu iwe nã si etigbọ Olubadan ati awọn Ijoye. Bi ọrọ ṣe nã tiri nipe:

Tẹlẹtẹlẹ, nigbati awọn Kora ko i ti ... ọlọ awọn ... gidi ni awọn ... aṣọ tita, ṣugbọn nigbati awọn Korã de awọn ... aṣọ ni ... wọn ... ni ... awọn ...

Awọn Korã nã ... ati ... ti awọn ... pupọ ... Eyi ni nipe, lẹhin igbati awọn ba ti ... aṣọ ni ọlọ korã, won a si tun ... aṣọ ... ati ... aṣọ miran lọ si ọja ... oko, abule ati awọn ... ti o jẹ pe awọn pãpã gba nta aṣọ ti wọn si ... de, wọn a si bẹrẹ si i ta aṣọ nibẹ ni ... o si ti di ... fun wọn gan tobẹ ti wọn fi nã ngba enia dudu l' ọkunrin ati l' obirin, ti awọn o si ko aṣọ pupọ fun wọn pẹlu ... ati ... lati mã ... ta iru aṣọ kanna ti wọn ti ta fun awọn ni ... ati ... kakiri aba oko.

Obirin nã awọn jẹ, awọn ni o mbọ ara wọn, ọmọ wọn, baba, tabi iya wọn, ti o ba je ... pãpã, pupọ ninu wọn li o mbọ ọkọ wọn, ti awọn si fun ... awọn ọmọ wọn lọ si ile-ẹkọ.

Nwọn ni awọn ti o kọ iwe ẹbẹ yi si Olubadan jẹ Ẹgbẹ Taṣọ-taṣọ ni Ibadan, ... ati ọmọ Ibadan ni awọn. Nisisiyi ọna ... ẹgbẹ wọn, eyi ni pe ẹgbẹ awọn ... ati awọn ... ti o nta aṣọ ni Ibadan.

Idiwọ ati ... nla li o jẹ fun awọn nipa ... aṣọ ti awọn Korã ntajẹ fun wọn. Eyi jẹ ohun ti o nmu ifasẹhin ba awọn ... ti awọn ko fi nta rara ni ... Awọn ... ki iṣe ... wọn, won ko si ... aṣọ kakiri ọja oko ati awọn ... awọn Korã ti ... Eyi ko ye awọn ... nitoripe ki enia je, ki o si wa pe ki ... oun o jẹ ni ... ẹda.

Nitorina, awọn fi ohùn ṣọkan nipa kikọ iwe ẹbẹ yi wa si iwaju Baba wa Olubadan, ki ... ki o gun, ki Ọlọrun ... Alaṣẹ pataki ati awọn Ijoye. Awọn ko pe gẹgẹ bi ... ṣugbọn awọn bẹ Olubadan ati awọn Ijoye rẹ pe, ki wọn ba awọn ri si ọrọ nã. Ki awọn Kora le ye ko aṣọ ... lọ ... ni awọn ... ọja oko, tabi awọn ... kakiri.

Awọn agbagba ẹgbẹ wọn ti o nta aṣọ ni o fi orukọ wọn si iwe nã ti wọn si fi ... pẹlu. Lẹhin ti Akọwe Igbimọ ka iwe na si etigbọ Olubadan ati awọn Ijoye tan, Alaṣẹ pataki nã dahun pe, awọn ... nã ... ọrọ nã ... ki awọn o to fun wọn ni ... Gbogbo awọn obirin nã si dide ... pẹlu itẹlọrun.

KOTU ALAPADI, 20/8/38.

Awọn Ọlọpa Eko mu ọkunrin Hausa kan ti orukọ rẹ nje Memodu wa siwaju Adajọ ni Kotu Alapadi gẹgẹ bi eniti wọn fi pamọ si inu ogba ẹwọn ti o si salọ.

Bi ejọ na ti ri nipe, wọn ti fi ọkunrin nã pamọ si inu ogba ẹwọn, nitori ẹjọ kan ti wọn ti ... fun tẹlẹtẹlẹ.

Ṣugbọn ni ẹjọ kesan ... yi, ni ... o fi ... ya ... ti wọn si fun lati ... Ọ fi ọgba ya a ni wewe, o si ... oke, o ba gba ibẹ bẹ silẹ, o si salọ. Ni Abẹokuta ni awọn ọlọpa ti ri Memodu na mu lẹhin igba ti wọn ti wa a kakiri.

Adajọ bi i lẽre pe, ẹjẹ o jẹbi tabi ko jẹbi? o ni oun jẹbi. Adajọ si ṣe idajọ la a lori pe ki o lọ si ẹwọn oṣu mẹrin.

KOTU BERE. 22/8/38.

Oyepeju mu ẹjọ rẹ wa si iwaju Areelasa ati Ayingan lati kọ ọkọ rẹ ti orukọ rẹ nje Ladipo silẹ.

O ro ẹjọ lori ibura pe ọkọ oun fun oun ni pọun kan owo ẹjẹ, o si san pọun mefa le oun lori gẹgẹbi owo ife. O ni o ko ọdun kan ti oun ti fẹ ẹ. Igba ti oun de ile rẹ, o ra iro aṣọ meji fun oun. O ni ko jubẹ lọ. Areelasa bi i pe, eje o ti bimọ fun u, o ni o ti. O tun bi i lẽre pe, kinipe ti o fi fẹ kọ ọkọ re nã, ati pe ṣe o ni ẹlẹri? Oyejupe dahun pe, iṣesi ọkọ oun nã kowọ ni ti oun, bi o ti ṣe nṣe ko ye oun si. O ni oun ko si ni ẹlẹri.

Ladipọ ọkọ obirin nã ro ẹjọ lori ibura pe, lõtọ, o to ọdun kan ti oun ti fẹ obirin nã.

O ni oun fun u ni pọun meji-ãbọ owo ibọwọ. O ri moto "Pa Hẹdi" ni oun fi gbe e sa lati ile wọn nitoripe ẹnikan ni nwọn ti fi fun tẹlẹ-tẹlẹ.

Owo ifẹ ti oun san le e lori jẹ pọun mejila-ãbọ. O ni lehin ti o de ile oun Oyepeju bere pe ki oun fun oun ni pọun kan lati owo ibọwọ ti oun ti fun oun. Oun si fun u. Oun ra iro aṣọ kan ni ṣile mejọ-ãbọ fun u. Oun ra idiku "Rekẹ" ni sile mefa ãbọ fun u. Oun ra aṣọ iro adirẹ kan fun u ni ṣile mejọ abọ. O tun ra idiku "Lambo" ni Ṣile mefa ãbọ fun u. O ni Oyepeju so fun oun pe, oun nfẹ ṣe yeri-eti, oun si fun u ni ṣile mẹdogun lati fi ṣe e.

Nigbati o ro gbogbo ejọ re tan, Areelasa bi i lere pe ṣe o ni eleri, o dahun pe iẹni. Ẹlẹri rẹ na si ro ejọ pe ọjọ oun l'o ṣe nigbati o fi ... gbogbo iyawo nã le Oyepeju lori, pẹlu ibura ni o fi jẹ ẹri nã.

Areelasa ṣe idajọ pe ki Oyepeju le ... pọun mẹsan ati ṣile mẹtala fun Ladipọ nã.

Owuyẹ.

Ogbẹni Joseph Jẹgẹde ti o nṣe olubẹwo iṣe oju ọna iwọ, ni abẹ Ijọba Ibilẹ Ibadan ni Iyawo re bi ibeji ni ọpọpo Nalende ni owurọ Tuesday Aug. 30.

Ogbẹni yi ti mura ati mã lọ si ọna iṣẹ rẹ nigbati iyawo rẹ nã fi bimọ.

A ba Ogbẹni Joseph Jẹgẹdẹ ati Iyawo rẹ yọ pupọ pe nwọn ku afojuba awọn alejo titun na.

Lati ãrọ ana ni ọpọ enia ti nwọ lọ́ọ̀n ati losi lati wa ki awọn obi ọmọ titun nã.

OKE MAPO, 5/9/38.

Baba wa Olubadan de si Mapo ni inkan bi ãgo mẹwa koja iṣẹju marun.

Gbara ti Alaṣẹ pataki nã sọkalẹ ninu moto rẹ, ti o si wọ inu Gbọngan ni fere ndun niwaju ati lẹhin, ti awọn agbagba ti o ti joko ni inu Ile Igbimọ ati awọn ti o ba Olubadan de dọbalẹ lọ ja-ntiere tọ-ọtọwọ ati teyẹteye fun Alaṣẹ pataki nã.

Ko ai bi o tiri ni, iyesi ati ibọwọ fun nã wa ọpọlọpọ enia lori nigbati awọn agbagba Ijoye bi Balogun Ibadan, Ọtun Olubadan, Ọtun Balogun nde, ti awọn Ijoye kẽkẽkẽ ndide lọ pade wọn ti wọn si ndọbale fun awọn agbagba Ijoye nã.

Awọn agbagba Ijoye nã si tun dọbalẹ pẹlu iteriba niwaju Olubadan ki olukuluku wọn to jok ni ipo rẹ.

Ko pẹ ti gbogbo wọn joko ti Ajẹlẹ Ibadan fi de wọn si gun oke lọ lati ṣe igbimọ.

Printed and Published by D. A. Obasa, at The Ilare Press, Ogunpa Road, Ibadan.